2024/1739

24.6.2024

NARIADENIE RADY (EÚ) 2024/1739

z 24. júna 2024,

ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 269/2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 215,

so zreteľom na rozhodnutie Rady 2014/145/SZBP zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny ([1]),

so zreteľom na spoločný návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Európskej komisie,

keďže:

(1) Nariadením Rady (EÚ) č. 269/2014 ([2]) sa vykonávajú reštriktívne opatrenia stanovené v rozhodnutí 2014/145/SZBP.

(2) Rada prijala 24. júna 2024 rozhodnutie (SZBP) 2024/1738 ([3]), ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP. Rozhodnutím (SZBP) 2024/1738 sa zavádza odchýlka umožňujúca uvoľnenie finančných prostriedkov zmrazených z dôvodu, že do prevodu bola zapojená sprostredkovateľská banka uvedená na zozname, pod podmienkou, že k prevodu dochádza medzi dvomi fyzickými alebo právnickými osobami, subjektmi alebo orgánmi neuvedenými na zozname a pri prevode sa používajú účty vedené v úverových inštitúciách, ktoré nie sú uvedené na zozname. Rozhodnutím (SZBP) 2024/1738 sa takisto zavádza výnimka umožňujúca uvoľnenie finančných prostriedkov, ktoré boli zmrazené z dôvodu účasti emitujúcej banky uvedenej na zozname, pod podmienkou, že prevod sa uskutočňuje medzi dvoma fyzickými alebo právnickými osobami, subjektmi alebo orgánmi, ktoré nie sú uvedené na zozname.

(3) Je vhodné objasniť, že ochrany pred zodpovednosťou, ktorá sa poskytuje hospodárskym subjektom Únie, ak nevedeli a nemali žiadny rozumný dôvod domnievať sa, že svojím konaním porušujú reštriktívne opatrenia Únie, sa nemožno dovolávať, ak hospodárske subjekty Únie nevykonali primeranú náležitú starostlivosť. Je vhodné, aby sa pri vykonávaní takejto náležitej starostlivosti náležite zohľadnili verejne alebo ľahko dostupné informácie. Preto napríklad žiadosť hospodárskeho subjektu Únie o takúto ochranu nemôže uspieť, keď je obvinený z porušenia príslušných reštriktívnych opatrení, pretože neuskutočnil jednoduché kontroly či inšpekcie.

(4) S cieľom dosiahnuť súlad s výkladom Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-72/11 by sa malo zmeniť ustanovenie, ktorým sa zakazuje obchádzanie tak, aby bolo jasné, že požiadavky na vedomosť a úmysel sú splnené nielen vtedy, keď sa osoba zámerne usiluje dosiahnuť cieľ alebo účinok obchádzania reštriktívnych opatrení, ale aj vtedy, keď si je osoba, ktorá sa zúčastňuje na činnosti, ktorej cieľom alebo účinkom je obchádzanie reštriktívnych opatrení, vedomá, že takáto účasť môže mať takýto cieľ alebo účinok, a túto možnosť akceptuje.

(5) Je vhodné zaviesť ustanovenia, ktorým sa štátnym príslušníkom a spoločnostiam členských štátov umožňuje získať náhradu od ruských osôb a subjektov, ktoré im spôsobili škodu. To zahŕňa škody spôsobené spoločnostiam, ktoré vlastnia alebo kontrolujú, v súvislosti so zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo ovplyvnené opatreniami zavedenými podľa nariadenia (EÚ) č. 269/2014, ak štátny príslušník členského štátu alebo spoločnosť nemá účinný prístup k prostriedkom nápravy, napríklad na základe príslušnej dvojstrannej investičnej zmluvy. Takýto nárok na náhradu si možno uplatniť na súdoch členských štátov v súlade s príslušnými ustanoveniami práva Únie alebo členských štátov o právomoci a súdnom konaní v občianskych a obchodných veciach, a to aj tých, ktoré sa týkajú konaniach o predbežných opatreniach.

([1]) Ú. v. E Ú L 78, 17.3.2014, s. 16.
([2]) Nariadenie Rady (EÚ) č. 269/2014 zo 17. marca 2014 o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie narúšajúce alebo ohrozujúce územnú celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L 78, 17.3.2014, s. 6).
([3]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2024/1738 z 24. júna 2024, ktorým sa mení rozhodnutie 2014/145/SZBP o reštriktívnych opatreniach vzhľadom na konanie, ktorým sa narúša alebo ohrozuje územná celistvosť, zvrchovanosť a nezávislosť Ukrajiny (Ú. v. EÚ L, 2024/1738, 24.6.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1738/oj).

(6) S cieľom zvýšiť informovanosť o presadzovaní práva je vhodné, aby členské štáty nahlasovali sankcie uložené za porušenie reštriktívnych opatrení.

(7) Ak fyzická alebo právnická osoba dobrovoľne, úplne a včas oznámi, že porušila reštriktívne opatrenia, príslušné vnútroštátne orgány by mali mať možnosť zohľadniť toto oznámenie pri prípadnom uplatňovaní sankcií v súlade s vnútroštátnym správnych právom alebo s inými relevantnými vnútroštátnymi predpismi alebo pravidlami. Uplatňujú sa opatrenia prijaté členskými štátmi podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1226 ([4]) a v nej obsiahnuté požiadavky týkajúce sa poľahčujúcich okolností.

(8) V súlade s cieľmi spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky Únie zachovávať mier, posilňovať medzinárodnú bezpečnosť a podporovať medzinárodnú spoluprácu, demokraciu a právny štát, a konkrétnejšie s cieľmi, ktoré sa sledujú v rozhodnutí 2014/145/SZBP, je vhodné zabezpečiť, aby dokumenty v držbe Rady, Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „vysoký predstaviteľ“), ktoré sa týkajú presadzovania reštriktívnych opatrení stanovených v nariadení (EÚ) č. 269/2014 alebo predchádzania ich porušovaniu alebo obchádzaniu, podliehali služobnému tajomstvu a požívali ochranu poskytovanú predpismi uplatniteľnými na inštitúcie Únie, keďže informácie obsiahnuté v uvedených dokumentoch by sa mohli použiť na marenie presadzovania uvedených opatrení alebo na ohrozenie ich účinnosti vzhľadom na to, že dotknuté osoby a subjekty by mohli konať spôsobom, ktorý zabráni ich presadzovaniu. Takáto ochrana by sa mala zabezpečiť aj v prípade spoločných návrhov vysokého predstaviteľa a Komisie na zmenu nariadenia (EÚ) č. 269/2014 a akýchkoľvek súvisiacich prípravných dokumentov, keďže ich sprístupnenie by mohlo ovplyvniť účinnosť opatrení stanovených v rozhodnutí 2014/145/SZBP a v uvedenom nariadení, ako aj vypracovanie budúcich návrhov a rokovanie o nich. Niektoré opatrenia, ktoré sú súčasťou takýchto spoločných návrhov, a ktoré Rada nemôže prijať z rôznych dôvodov, vysoký predstaviteľ a Komisia často zahrnú do neskorších návrhov. Je dôležité chrániť túto právomoc iniciatívy pred akýmikoľvek vplyvmi verejných alebo súkromných záujmov, ktoré sa mimo organizovaných konzultácii pokúšajú primať inštitúcie a útvary Únie, aby navrhli, prijali, vykonali alebo odsúhlasili zmenu. Ich sprístupnením by sa prípadné nové opatrenia na zmrazenie aktív mohli stať neúčinnými vzhľadom na skutočnosť, že ich zamýšľané prijatie by už bolo odhalené. Mala by teda platiť domnienka, že sprístupnenie týchto dokumentov by poškodilo bezpečnosť Únie alebo jedného či viacerých jej členských štátov alebo udržiavanie ich medzinárodných vzťahov.

(9) Tieto opatrenia patria do rozsahu pôsobnosti Zmluvy o fungovaní Európskej únie, a preto je najmä v snahe zabezpečiť ich jednotné uplatňovanie vo všetkých členských štátoch potrebné prijať regulačné opatrenie na úrovni Únie.

(10) Nariadenie (EÚ) č. 269/2014 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Nariadenie (EÚ) č. 269/2014 sa mení takto:

1. V článku 6b sa vkladajú tieto odseky:

„5h. Odchylne od článku 2 tohto nariadenia a pokiaľ boli dotknuté finančné prostriedky zmrazené z dôvodu, že do prevodu týchto finančných prostriedkov z Ruskej federácie do Únie boli zapojené právnická osoba, subjekt alebo orgán uvedené na zozname v prílohe I tohto nariadenia konajúce ako sprostredkovateľská banka, príslušné orgány členského štátu môžu za podmienok, ktoré považujú za vhodné, povoliť uvoľnenie určitých zmrazených finančných prostriedkov hneď, ako dospejú k záveru, že takýto prevod finančných prostriedkov:

a) sa uskutočňuje medzi dvoma fyzickými alebo právnickými osobami, subjektmi alebo orgánmi, ktoré nie sú uvedené na zozname v prílohe I tohto nariadenia;

b) sa vykonáva s použitím účtov vedených v úverových inštitúciách, ktoré nie sú uvedené na zozname v prílohe I tohto nariadenia; a

c) nie je v rozpore s článkom 2 ods. 2 alebo článkom 9 tohto nariadenia.

Tento odsek sa nevzťahuje na zmrazené finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje v držbe centrálnych depozitárov cenných papierov v zmysle nariadenia (EÚ) č. 909/2014.

([4]) Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1226 z 24. apríla 2024 o vymedzení trestných činov a sankcií za porušenie reštriktívnych opatrení Únie a zmene smernice (EÚ) 2018/1673 (Ú. v. EÚ L, 2024/1226, 29.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1226/oj)

5i. Odchylne od článku 2 tohto nariadenia, a pokiaľ sa dotknutá platba zmrazila v dôsledku prevodu z Ruskej federácie do Únie, ktorý sa inicioval prostredníctvom alebo zo strany právnickej osoby, subjektu alebo orgánu uvedeného na zozname v prílohe I k tomuto nariadeniu, príslušné orgány členského štátu môžu za podmienok, ktoré považujú za vhodné, povoliť uvoľnenie tejto zmrazenej platby až po tom, ako stanovia, že prevod tejto platby:

a) sa uskutočňuje medzi dvoma fyzickými alebo právnickými osobami, subjektmi alebo orgánmi, ktoré nie sú uvedené na zozname v prílohe I k tomuto nariadeniu; a

b) nie je v rozpore s článkom 2 ods. 2 alebo článkom 9 tohto nariadenia.

Tento odsek sa nevzťahuje na zmrazené finančné prostriedky alebo hospodárske zdroje v držbe centrálnych depozitárov cenných papierov v zmysle nariadenia (EÚ) č. 909/2014.

Príjemcami prevodu uvedeného v prvom pododseku tohto odseku môžu byť len štátni príslušníci členského štátu, krajiny, ktorá je členom Európskeho hospodárskeho priestoru, alebo Švajčiarska, alebo fyzické osoby, ktoré majú povolenie na dočasný alebo trvalý pobyt v členskom štáte, krajine, ktorá je členom Európskeho hospodárskeho priestoru, alebo vo Švajčiarsku.

Každému žiadateľovi sa môže udeliť jedno povolenie podľa tohto odseku.

Dotknutý členský štát informuje ostatné členské štáty a Komisiu o každom povolení udelenom podľa tohto odseku v lehote jedného týždňa od jeho udelenia.“

2. V článku 9 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Zakazuje sa vedome a úmyselne sa zúčastňovať na činnostiach, ktorých cieľom alebo účinkom je obchádzanie zákazov stanovených v tomto nariadení, a to aj účasťou na takýchto činnostiach bez zámerného úsilia dosiahnuť tento cieľ alebo účinok, ale s vedomím, že takáto účasť môže mať takýto cieľ alebo účinok, a akceptujúc takúto možnosť.“

3. Vkladá sa tento článok:

„*Článok 11a*

Akákoľvek osoba uvedená v článku 17 písm. c) alebo d) má nárok vymáhať v súdnom konaní na príslušných súdoch členského štátu náhradu akejkoľvek škody vrátane trov konania, ktoré tejto osobe vznikli v dôsledku nárokov predložených súdom v tretích krajinách osobami, subjektmi a orgánmi uvedenými v článku 11 ods. 1 písm. a) alebo b) v súvislosti s akoukoľvek zmluvou alebo transakciou, ktorých plnenie bolo priamo alebo nepriamo, úplne alebo čiastočne, ovplyvnené opatreniami uloženými podľa tohto nariadenia, a to za predpokladu, že dotknutá osoba nemá v rámci príslušnej jurisdikcie účinný prístup k prostriedku nápravy.“

4. V článku 12 ods. 1 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) súvisiace s problémami týkajúcimi sa porušovania a presadzovania tohto nariadenia, sankcií uložených za porušenie ustanovení tohto nariadenia a rozhodnutí vnútroštátnych súdov.“

5. V článku 15 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Členské štáty stanovia pravidlá ukladania sankcií, v náležitých prípadoch vrátane trestnoprávnych sankcií, za porušovanie ustanovení tohto nariadenia a prijmú všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie ich vykonávania. Stanovené sankcie musia byť účinné, primerané a odrádzajúce a môžu zohľadniť dobrovoľné priznanie sa k porušovaniu ustanovení tohto nariadenia ako na poľahčujúcu okolnosť v súlade s príslušným vnútroštátnym právom. Členské štáty takisto stanovia primerané opatrenia na konfiškáciu výnosov z takýchto porušení.“

6. Článok 16a sa nahrádza takto:

„*Článok 16a*

1. Akékoľvek informácie poskytnuté Komisii alebo prijaté Komisiou v súlade s týmto nariadením použije Komisia výlučne na účely, na ktoré boli poskytnuté alebo prijaté.

2. Akýkoľvek dokument, ktorý má v držbe Rada, Komisia alebo vysoký predstaviteľ na účely zabezpečenia presadzovania opatrení stanovených v tomto nariadení alebo na účely zabránenia ich porušovaniu alebo obchádzaniu, podlieha služobnému tajomstvu a požíva ochranu poskytovanú predpismi uplatniteľnými na inštitúcie Únie. Takáto ochrana sa vzťahuje na spoločné návrhy vysokého predstaviteľa a Komisie na zmenu tohto nariadenia a na všetky prípravné dokumenty, ktoré s nimi súvisia. Platí domnienka, že sprístupnenie akýchkoľvek dokumentov alebo návrhov uvedených v prvom pododseku by poškodilo bezpečnosť Únie alebo jedného či viacerých jej členských štátov alebo udržiavanie ich medzinárodných vzťahov.

3. Dôvernosť spoločných návrhov vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a Komisie podľa článku 215 Zmluvy o fungovaní Európskej únie je chránená počas prvého roka od prijatia spoločného návrhu Radou.“

Článok 2

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Luxemburgu 24. júna 2024

Za Radu

predseda

J. BORRELL FONTELLES